

Міністерство освіти і науки України
Сумський національний аграрний університет
Факультет харчових технологій
Кафедра філософії та соціально-гуманітарних дисциплін

Робоча програма (силабус) освітнього компонента
ТЕОРІЯ КОМУНІКАЦІЙ У ПРОФЕСІЙНОМУ СПІЛКУВАННІ

Статус **вибірковий**

за спеціальністю: **Всі спеціальності**

На першому (бакалаврському) рівні вищої освіти

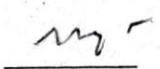
Суми – 2021

Розробник:

Переломова О.С., професор

(прізвище, ініціали) (вчений ступінь та звання, посада)

Розглянуто, схвалено та затверджено на засіданні кафедри Філософії та соціально- гуманітарних дисциплін	протокол від 23.06.2021 №12
	Завідувач Кафедри (підпис) <u>Шевель А.О.</u> (прізвище, ініціали)

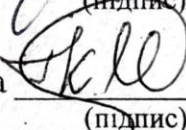
Погоджено:

Декан факультету, де реалізується освітня програма

(підпис)

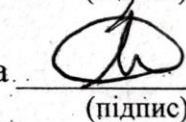
Вотерко Р.Р.
(ПІБ)

Декан факультету, де реалізується освітня програма

(підпис)

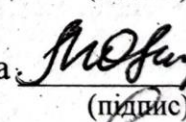
Родченко О.В.
(ПІБ)

Декан факультету, де реалізується освітня програма

(підпис)

Савченко О.О.
(ПІБ)

Декан факультету, де реалізується освітня програма

(підпис)

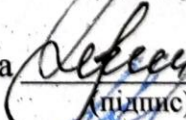
Мельник О.Ю.
(ПІБ)

Декан факультету, де реалізується освітня програма

(підпис)

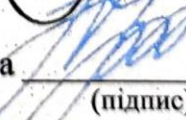
Стороженко Н.С.
(ПІБ)

Декан факультету, де реалізується освітня програма

(підпис)

Грищенко М.А.
(ПІБ)

Декан факультету, де реалізується освітня програма

(підпис)

(ПІБ)

Декан факультету, де реалізується освітня програма

(підпис)

(ПІБ)

Методист відділу якості освіти,
ліцензування та акредитації

(підпис)

(ПІБ)

Зареєстровано в електронній базі: дата: 28.08. 2021 р.

© СНАУ, 2021 рік

Інформація про перегляд робочої програми (силабусу):

Навчальний рік, в якому вносяться зміни	Номер додатку до робочої програми з описом змін	Зміни розглянуто і схвалено		
		Дата та номер протоколу засідання кафедри	Завідувач кафедри	Гарант освітньої програми

1. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСВІТНІЙ КОМПОНЕНТ

1.	Назва ОК	Теорія комунікацій у професійному спілкуванні			
2.	Факультет/кафедра	Харчових технологій/ Філософії та соціально-гуманітарних дисциплін			
3.	Статус ОК	Вибірковий			
4.	Програма/Спеціальність (програми), складовою яких є ОК для	ОПП зі спеціальності - всі			
5.	ОК може бути запропонований для	Рекомендовано для всіх ОП			
6.	Рівень НРК	6 рівень			
7.	Семестр та тривалість вивчення	1-4-й семестр, 1- 15 тижнів			
8.	Кількість кредитів ЄКТС	5			
9.	Загальний обсяг годин та їх розподіл	Контактна робота(заняття)			Самостійна робота
		Лекційні 30	Практичні /семінарські 30	Лабораторні	90
10.	Мова навчання	українська			
11.	Викладач/Координатор освітнього компонента	Переломова Олена Степанівна			
11.1	Контактна інформація	helen.perelomova@gmail.com			
12.	Загальний опис освітнього компонента	Спілкування впливає на всі фактори вашого життя. Незалежно від того, чи працюєте ви в діловому співтоваристві, зміцнюючи свої особисті стосунки, або просто прагнете підвищити комфорту спілкуванні з іншими людьми в цілому, ефективне спілкування – це ваш міст від потенційно небезпечних непорозумінь до особистого та професійного успіху. Комунікація як концепція та практика є основою дисципліни «Теорія комунікацій». Цей навчальний курс покликаний підготувати знавців організаційної культури, які розуміють успішну комунікацію як запоруку успіху й платформу для реалізації продуктивних ділових взаємин. Вивчення дисципліни сприятиме особистісному зростанню студентів, підвищенню їх фахової та мовленнєвої культури; дасть знання про основні теоретичні концепції комунікативних процесів, характеристики перспективних моделей комунікації та комунікативних технологій; вміння визначати доцільність застосування комунікативних технологій в різних соціальних ситуаціях, будувати прогностичні моделі міжнародної комунікації, аналізувати результати комунікативних кампаній.			
13.	Мета освітнього компонента	Метою викладання навчальної дисципліни є набуття студентами знань з теорії комунікації, засвоєння ними загальних законів спілкування в процесах комунікативної взаємодії особистостей, вироблення свідомого ставлення до своєї комунікативної діяльності.			
14.	Передумови вивчення ОК, зв'язок з іншими освітніми компонентами ОП	Освітній компонент базується на ОК «Історично-філософські студії» Освітній компонент є основою для ОК Етикет з основами іміджелогії			
15.	Політика академічної доброчесності	Політика академічної доброчесності здійснюється відповідно до «Кодексу академічної доброчесності Сумського національного аграрного університету» https://snaeu.edu.ua/viddil-zabezpechennya-yakosti-osviti/zabezpechennya-yakosti-osviti/akademichna-dobrochesnist/ За порушення правил академічної доброчесності особи, що навчаються в університеті, можуть бути притягнуті до таких форм відповідальності як: 1) повторне проходження оцінювання			

		(контрольної роботи, іспиту, заліку тощо); 2) повторне проходження навчального курсу; 3) попередження.
16.	Посилання на курс у системі Moodle	https://cdn.snau.edu.ua/moodle/enrol/index.php?id=1521

2. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ ТА ЇХ ЗВ'ЯЗОК З ПРОГРАМНИМИ РЕЗУЛЬТАТАМИ НАВЧАННЯ

Результати навчання за ОК: Після вивчення освітнього компонента студент очікувано буде здатен...»	Як оцінюється РНД
ДРН 1. принципів підходи до визначення теорії комунікації, структуру комунікації як суспільного явища, співвідношення явищ комунікації і суспільства;	Поточний контроль, підсумковий контроль (залік)
ДРН 2. - специфіку комунікації залежно від різних умов	Поточний контроль, підсумковий контроль (залік)
ДРН 3. -закономірності взаємодії мовних і позамовних засобів комунікації;	Поточний контроль, підсумковий контроль (залік)
ДРН 4. -етапи і закономірності породження і сприйняття мовлення в різних комунікативних умовах, причини комунікативних девіацій.	Поточний контроль, підсумковий контроль (залік)

3. ЗМІСТ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА (ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ)

Тема. Перелік питань, що будуть розглянуті в межах теми	Розподіл в межах загального бюджету часу			Самостійна робота	Рекомендована література
	Аудиторна робота				
	Лк	П.з/семін. з	Лаб. з.		
Тема 1. Теорія комунікацій: предмет і базові аспекти. - сутність, завдання й особливості навчальної дисципліни, її категоріальний апарат, історіографічні етапи дослідження	2	2		6	8, 11, 14, 18, 31
Тема 2. Функції комунікації - основні функції, завдання, структура, наукові методи та міждисциплінарний характер комунікативних знань. - семіотика як новий напрям дослідження комунікацій. Проблеми комунікації у філософії XX ст.	2	2		6	3, 7, 13, 27, 39
Тема 3. Комунікація як процес: продукування, мультиплікація, розповсюдження, прийом, розпізнавання, використання інформації - структурні моделі комунікації; - основні елементи комунікативного процесу: джерело інформації.	2	2		6	1, 2, 11, 15, 23,47

повідомлення (як процес передавання), кодування, канал, аудиторія, декодування, зворотний зв'язок					
Тема 4. Природа і компоненти комунікації. - сучасне трактування поняття «комунікант»; - фігури комуніканта - індивідуальне та інституційне в комуніканті - моделі комунікативної особистості; - характеристики (об'єктивні і суб'єктивні) аудиторії та сфери комунікації; - моделі комунікації - типи комунікації - тенденції розвитку сучасного спілкування	2	2		6	16, 22, 25, 27, 30
Тема 5. Види комунікації - канали комунікацій - сучасне трактування поняття «канал комунікації» - класифікація комунікаційних каналів (природні, штучні). - роди соціальної комунікації; - функції мови - типи висловлювань	2			6	17, 19, 24, 32, 48
Тема 6. Форми і характеристика вербальної комунікації - засоби комунікації - умови сприйняття інформації: лінгвальні та нелінгвальні - перешкоди для сприйняття інформації; - теоретичні моделі процесів сприйняття; - кодування та розпізнавання вербальних сигналів; - види усномовленнєвої комунікації - мова та мовлення як засіб і спосіб передавання повідомлень; - основні принципи ефективних письмових комунікацій	2	2		6	11, 12, 17, 22, 24,
Тема 7. Невербальна комунікація - особливості невербальної мови; - структура невербальної комунікації; - види невербальних засобів спілкування (тактильний контакт, жести і пози, міміка та візуальний контакт, гучність, тембр, - тональність мовлення, відстань спілкування) їх значення у діловій комунікації.	2	2		6	5, 13, 16, 24, 29

• роль невербальних засобів у ситуаціях ділового спілкування; • психологічні механізми невербальної поведінки; • невербальний витік інформації (за П. Екманом і У. Фризером)					
Тема 8. Специфіка бар'єрів соціальної комунікації • класифікація бар'єрів усної комунікації; • підходи до класифікації бар'єрів електронної комунікації. • особливості класифікації бар'єрів документної комунікації	2	2		6	10, 12, 18, 20, 35
Тема 9. Складові успішної усномовленнєвої комунікації • види переконуючого впливу і способи його формування; сучасне трактування • поняття «психологічного впливу»; • характеристики установок. • структура переконливого впливу; • стратегія і тактика аргументації. • ефективність вербальних комунікацій.	2	2		6	8, 9, 10, 20, 21, 36, 46
Тема 10. Психологічні основи ділового спілкування • основні концепції психологічного типування; типи особистостей з соціоніки; • гендерні тенденції в спілкуванні. • використання під час ділової інтеракції транзакційного аналізу Е. Берна. • специфіка особливості спілкування з людьми різного віку; • класифікація рівнів комунікації за принципом розрізнення рівнів соціальної структури.	2	2		6	4, 6, 14, 30, 31, 35, 36
Тема 11. Міжособистісні комунікації • загальна характеристика міжособистісного спілкування (концепції спілкування, класифікація видів спілкування, структурні компоненти спілкування, види спілкування); • типи міжособистісних комунікацій. • перцептивна сторона спілкування:	2	2		6	4, 6, 16, 25, 40

взаємосприйняття людьми один одного в процесі міжособистісної комунікації; • принципи формування першого враження; • психологія поведінки людини в процесі комунікації.					
Тема 12. Комунікації в організаціях • характеристики групових процесів в організації; функції групової комунікації (за М. А. Василик); класифікація груп; • види комунікацій між керівником і підлеглими; • стилі керівництва; стратегії позитивного самопозиціонування; • стратегії та стилі ведення перемовин (Гарвардський проект проведення перемовин); • внутрішньокорпоративний Public Relations. • Розуміти особливості комунікації в малих групах; характеристики внутрішньоорганізаційних комунікацій; • переговори і психологія конфлікту	2	2		6	4, 6, 17, 20, 21
Тема 13 Масова комунікація • сучасне трактування поняття масової комунікації. • роль установки і стереотипу в процесі масової комунікації; • психологія чуток і пліток	2	2		6	9, 22, 28, 35, 41
Тема 14. Міжкультурна комунікація: концепція ділових культур • рівні, стилі, форми міжкультурної комунікації; сучасні підходи до вивчення • кроскультурна комунікація; • роль масмедіа у розвитку інформаційного суспільства. • поняття міжкультурної комунікації, комунікативний міжкультурний розрив; • народження концепції та основні моделі інформаційного суспільства; • інформаційне суспільство і мозаїчна культура;	2	2		6	17, 21, 26, 28,30
Тема 15. Сутність і природа комунікативних девіацій. • поняття девіантної поведінки • види комунікативні девіацій • шляхи розв'язання девіантних комунікативних ситуації у діловому та міжособистісному спілкуванні.	2	2		6	10, 11, 26, 32, 40, 42
Всього	30	30		90	

4. МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ ТА НАВЧАННЯ

ДРН	Методи викладання (робота, що буде проведена викладачем <u>під час аудиторних занять</u> , консультацій)	Кількість годин	Методи навчання (які види навчальної діяльності має виконати <u>студент самостійно</u>)	Кількість годин
ДРН1- ДРН4	Словесні: розповідь, пояснення, бесіда (евристична і репродуктивна), лекція. Наочні: ілюстрація, демонстрація, Практичні: досліди, вправи, практичні роботи	60	<i>Проблемний</i> (проблемно- інформаційний), <i>частково- пошуковий</i> (евристичний), <i>дослідницький</i> . Робота з книгою (складання плану, рецензування, конспектування). Підготувати доповідь, реферат.	90

5. ОЦІНЮВАННЯ ЗА ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ

5.1. Сумативне оцінювання

5.1.1. Для оцінювання очікуваних результатів навчання передбачено

№	Методи сумативного оцінювання	Бали / Вага у загальній оцінці	Дата складання
1.	Модуль 1 – тест множинного вибору	28 балів/28 %	За затвердженим графіком
2.	Модуль 2 – тест множинного вибору	24 балів/24 %	За затвердженим графіком
3.	Модуль 3 – тест множинного вибору	18 балів/18 %	За затвердженим графіком
4.	Самостійна робота - тест множинного вибору	15 балів /15 %	За затвердженим графіком
5.	Атестація – тест множинного вибору	15 балів /15 %	За затвердженим графіком

5.1.1. Критерії оцінювання

Компонент	Незадовільно	Задовільно	Добре	Відмінно
	<14 балів	14 – 19 балів	20 – 24 балів	25 – 28 балів
Модуль 1 – тест множинного вибору	Менше 60 % правильних відповідей	60 % - 74 % правильних відповідей	75 % - 89 % правильних відповідей	90-100 % правильних відповідей
Модуль 2 – тест множинного вибору	<14 балів	14– 18 балів	18 – 22 балів	22 – 24 балів
	Менше 60 % правильних відповідей	60 % - 74 % правильних відповідей	75 % - 89 % правильних відповідей	90-100 % правильних відповідей
Модуль 3 – тест множинного вибору	<14 балів	14– 15балів	15 – 17 балів	17 – 18 балів
	Менше 60 % правильних відповідей	60 % - 74 % правильних відповідей	75 % - 89 % правильних відповідей	90-100 % правильних відповідей
Самостійна робота - тест множинного вибору	<9балів	9 – 11 балів	11- 13 балів	13 – 15 балів
	Менше 60 % правильних відповідей	60 % - 74 % правильних відповідей	75 % - 89 % правильних відповідей	90-100 % правильних відповідей
Атестація – тест множинного вибору	<9 балів	9 – 11 балів	11- 13 балів	13 – 15 балів
	Менше 60 % правильних відповідей	60 % - 74 % правильних відповідей	75 % - 89 % правильних відповідей	90-100 % правильних відповідей

5.2. Формативне оцінювання:

Для оцінювання поточного прогресу у навчанні та розуміння напрямів подальшого удосконалення передбачено

№	Елементи формативного оцінювання	Дата
1.	Письмове опитування після вивчення кожної теми ОК	щотижня
1.	Усний зворотній зв'язок від викладача на письмове опитування поточного контролю	щотижня
2.	Усний зворотній зв'язок від викладача та студента після доповіді чи презентації реферату	щотижня

3.	Моніторинг діяльності студента (оцінка викладача, самооцінка студента)	щомісяця
----	--	----------

6. НАВЧАЛЬНІ РЕСУРСИ (ЛІТЕРАТУРА)

6.1 Рекомендована література

6.1.1 Базова

1. Античные риторика. – К.: Кондор, 2021. – 354 с.
2. Античные теории языка и стиля. – СПб., 2006.
3. Апресян Ю. Д. Языковая аномалия и логическое противоречие // Ю. Д. Апресян. Избранные труды. Т. 2. – М., 1995.
4. Аргайл М., Фернхэм А., Грэхэм Дж. А. Правила // Межличностное общение: Хрестоматия. – СПб., 2001.
5. Арутюнова Н. Д. Прагматика // Лингвистический энциклопедический словарь. – М., 1990.
6. Бабич Н. Д. Основы культуры мовлення. – Львів, 2015.
7. Балли Ш. Французская стилистика. – М., 1961.
8. Баранник Д. Х. Усний монолог. – Дніпропетровськ, 1969.
9. Бахтин М. М. Проблема речевых жанров // М. М. Бахтин. Эстетика словесного творчества. – М., 1986.
10. Бацевич Ф. С. Основы комунікативної девіатології. – Львів, 2019.

6.1.2 Допоміжна

11. Бацевич Ф. С. Основы комунікативної лінгвістики. – К., 2015.
12. Биркенбиль В. Ф. Коммуникационный тренинг. Наука общения для всех. – М., 2002.
13. Богданов В. В. Функции вербальных и невербальных компонентов в речевом общении // Языковое общение: Единицы и регулятивы. – Калинин, 1987.
14. Борисов А. Роскошь человеческого общения. – М., 1998.
15. Будагов Р. А. О типологии речи // Р. А. Будагов. Язык. История. Современность. – М., 1971.
16. Буюева. Человек: деятельность и общение. – М., 1978.
17. Вацлавик П., Бивин Дж., Джексон Д. Прагматика человеческих коммуникаций. – М., 2000.
18. Вежбицкая А. Язык. Культура. Познание. – М., 1996.
19. Винокур Т. Г. Полилог // Лингвистический энциклопедический словарь. – М., 1990.
20. Все об этикете. – Ростов-на-Дону, 1995.
21. Высказывание и дискурс в прагматическом аспекте. – К., 1989.
22. Гарнер А., Пиз А. Язык разговора. – М., 2000.
23. Гойхман О. Я., Наденина Т. М. Речевая коммуникация. – М., 2003.
24. Горелов И. Н. Невербальные компоненты коммуникации. – М., 1980. Борисова И. Н. Дискурсивные стратегии в разговорном диалоге // Русская разговорная речь как явление городской культуры. – Екатеринбург, 1996.
25. Городецкий Б. Ю., Кобозева И. М., Сабурова И. Г. К типологии коммуникативных неудач // Диалоговое взаимодействие и представление знаний. – Новосибирск, 1995.

26. Гудков Д. Б. Теория и практика межкультурной коммуникации. – М., 2002.
27. Дейк Т. ван. Язык. Познание. Коммуникация. – М., 1989.
28. Иссерс О. С. Коммуникативные стратегии и тактики русской речи. – М., 2002.
29. Каменская О. Л. Текст и коммуникация. – М., 1990.
30. Карнеги Д. Как завоевывать друзей и оказывать влияние на людей. Как вырабатывать уверенность в себе и влиять на людей, выступая публично. Как перестать беспокоиться и начать жить. – М., 1989.
31. Ключев Е. В. Речевая коммуникация. Успешность речевого взаимодействия. – М., 2002.
32. Койт М. Э., Ыйм Х. Я. Понятие коммуникативной стратегии в модели общения // Уч. Зап. Тартуского ун-та. Вып. 793. – Тарту, 1988.
33. Колегаева И. Текст как единица научной и художественной коммуникации. – Одесса, 1991.
34. Красиков Ю. В. Теория речевых ошибок. – М., 1980.
35. Леонтьев А. А. Психология общения – М., 1999.
36. Лозовский Б. Н. Искусство взаимопонимания. – Свердловск, 1991.
37. Макаров М. Л. Основы теории дискурса – М., 2003.
38. Пилинський м. М. Мовна норма і стиль. – К., 1976.
39. Почепцов Г. Г. Теорія комунікації. – К., 1999.
40. Радевич-Винницький Я. К. Етикет і культура спілкування. – Львів, 2001.
41. Сопер П. Основы искусства речи. – М., 1992.
42. Стернин И. А. Анализ коммуникативных ситуаций. – Воронеж, 1998.
43. Функциональные разновидности речи в коммуникативном аспекте. – Пермь, 1988.
44. Хомский Н. Язык и мышление. – М., 1972.
45. Шумарова Н. П. Мовна компетенція особистості в ситуації білінгвізму. – К., 2000.
46. Якубинский Л. П. О диалогической речи // Л. П. Якубинский. Избранные работы . Язык и его функционирование. – М., 1986.

6.1.3 Електронні ресурси

47. https://stud.com.ua/83469/menedzhment/osnovi_teoriyi_komunikatsiyi
48. <http://bookash.pro/ru/t/теория+коммуникации/>

